

Тематична рубрика: Інформаційно-комунікаційні технології в освіті.

УДК 821.161.1

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ» ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ЗАКЛАДІ

БУРЛІМОВА Б.М.

*старший викладач кафедри іноземних мов
Одеського національного економічного університету*

ЗАВОЛОКА С.І.

*старший викладач кафедри іноземних мов
Одеського національного економічного університету*

У статті розглядаються питання про застосування технології «Імітаційного моделювання» при вивченні іноземної мови у вищому економічному закладі, можливості вирішення завдань комплексної професійної підготовки майбутніх фахівців, засоби формування умінь та навичок в умовах штучно створеного середовища професійного спілкування, створення спеціальних моделей, в яких відтворюються принципи організації та функціонування цієї системи

Ключові слова: іноземна мова, мотивація вивчення іноземної мови методом технології «Імітаційного моделювання»

В статье рассматриваются вопросы о применении технологии «имитационное моделирование» при изучении иностранного языка в высшем экономическом заведении, возможности решения задач комплексной профессиональной подготовки будущих специалистов, средства формирования умений и навыков в условиях искусственно созданной среды

професійного спілкування, створення спеціальних моделей, в яких відтворюються принципи організації та функціонування цієї системи

Ключевые слова: іноземний мовний, мотивація вивчення іноземного мовного мовним методом технології «імітаційне моделювання»

The article deals with the application of the technology "Simulation modeling" in the process of studying a foreign language in a higher economic institution, the possibility of solving the problems of complex professional training of future specialists, the means of forming skills in conditions of artificially created environment of professional communication, the creation of special models in which the principles are reproduced, the organization and operation of this system.

Key words: foreign language, motivation of foreign language studying using the technology of "Simulation modeling".

Постановка проблеми. Характерною особливістю розвитку суспільства є зростаюче значення інформації, яка стає його стратегічним ресурсом. Робота з інформацією стала головним змістом практично будь-якого виду діяльності, в тому числі і в сфері освіти. Змінюється мета педагогічної парадигми - підготувати фахівців компетентних не тільки у своїй професійній сфері, але і здатних використовувати нові інформаційні технології і адаптувати їх до виконання спеціалізованих завдань. В результаті потреба у викладачах з високою інформаційною культурою загострилася. В таких умовах важлива роль викладача іноземної мови компетентного, як в методичній, так й інформаційній науках, здатного змоделювати і організувати заняття таким чином, щоб студенти досягли запланованого рівня розвитку іноземних навичок і вмінь. Предмет - моделювання уроку іноземної мови засобами сучасних інформаційних технологій. Мета роботи полягає в розробці методики моделювання уроку іноземної мови засобами Інтернет-сервісу. Мета і предмет дослідження визначили коло завдань, які повинні бути вирішені в процесі роботи: виявити сутнісні аспекти моделювання навчального процесу, визначити базові поняття дослідження, а

саме моделювання, конструювання, проектування. Також визначити етапи моделювання уроку іноземної мови та його структуру, виявити можливості інформаційних технологій в моделюванні заняття з іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Перші передумови актуалізації питання моделювання навчального процесу були представлені в працях Е.С. Заїр-Бек, В.М. Монахова, В.В. Серікова, В.А. Сластеніна, М.А. Чошанова, Т.І. Шамовий, які займалися проблемою педагогічного проектування. Педагогічне проектування дало новий початок технологічного підходу в освіті. Н.К. Гладишева, В.В. Гузеєв, В.І. Крупич підкреслювали, що педагогічне проектування будується на основі дидактичних і методичних принципів. А.Н. Колмогоров, В.Г. Розумовський, А.М. Сохор, В.Н. Федорова, П.М. Ерднієв, описавши логічну структуру навчального матеріалу у вигляді формальних схем, представили дидактичні матеріали з окремих предметів, приватним методичним проблемам. В.А. Сластенін і В.Н. Шиянов пропонували розглядати проектування як змістовне, організаційно-методичне, матеріально-технічне та соціально-педагогічне оформлення задуму і реалізації цілісного вирішення педагогічного завдання, що здійснюється на емпірико-інтуїтивному, дослідно-логічному та науковому рівнях. Як видно багато дослідників виділяли в діяльності педагогічного проектування особливий методичний етап – моделювання [1, с.18].

Формулювання мети. Крім традиційних моделей організації освітнього процесу застосовуються інноваційні моделі, що відрізняються ступенем інтенсивності взаємодії викладача та студента, ступенем інтеграції теорії з практикою, ступенем організаційно-методичної підтримки та контролю самостійної роботи.

Згідно О.А. Захарової, Л.П. Рильцікової і О.Б. Атрошиної, модель змішаного навчання, що представляє собою інтеграцію традиційних і дистанційних форм навчання є перспективною, оскільки міжпредметні зв'язки й інтеграція різних форм освіти являються основними факторами

моделювання освітнього процесу [2,с.73]. Всі моделі навчального процесу засновані на взаємодії студента з викладачем. Процедура моделювання як об'єктивна і універсальна процедура широко застосовується в методиці. Методисти використовують моделювання як засіб вирішення теоретичних і практичних завдань за допомогою моделей навчального процесу в цілому і конкретних занять зокрема. Всі моделі, що розробляються для навчального процесу, повинні орієнтуватися на реальний рівень дидактичної і методичної компетентності викладача. Модель уроку містить обґрунтування умов своєї застосовності, тобто мотивування цілей уроку і зміст навчального матеріалу, методи і прийоми навчання, при яких вона буде ефективна. Таким чином, найбільшою цінністю володіє не сама готова модель (план уроку), а процедура її отримання, алгоритм діяльності викладача. Модель уроку відображає ідеальний варіант навчального процесу.

Виклад основного матеріалу. Основною метою навчання іноземної мови в професійних навчальних закладах підготовка висококваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного в умовах ринкової економіки і виховання особистості, яка бажає спілкування. Участь у різноманітних міжнародних програмах, можливість вчитися за кордоном передбачають не тільки високий рівень володіння іноземною мовою, а й певні особливості особистості: комунікабельність, відсутність мовного бар'єру, знання норм міжнародного етикету, широкий кругозір, вміння презентувати себе. Як правило, при виконанні різних тестів під час вступу до вищого навчального закладу та участі в конкурсах, олімпіадах, встановлюється суворий ліміт часу виконання кожного завдання, що також вимагає особливого виду підготовки. Використання сучасних засобів навчання, впровадження активних та інтерактивних методів і використання інноваційних технологій дозволяють успішно вирішувати ці завдання. Однією із багатьох програм в ігровій формі можна визначити таку програму, як Rosetta Stone програма для вивчення іноземних мов з нуля без використання рідної мови. Такого виду програми найбільш ефективним середовищем з навчання іноземних мов. Дана

програма дає можливість навчатися мови тим же способом, яким це роблять діти, тобто методом занурення в мовне середовище і формування асоціацій в різних сферах життя, створення шаблонів і структур методом індукції, тобто переходом від окремого випадку до загальної формули на основі самостійно зроблених висновків. Повторення матеріалу в програмі проходить з певною, науково-обґрунтованою частотою. Студенти можуть освоїти сприйняття і відтворення найпоширеніших розмовних структур, що дуже важливим для активації розмовної іноземної мови та початку вільного спілкування. Даний курс представляє з себе динамічне занурення в досліджувану мову, за рахунок правильно підбраної структури матеріалу. Слова вивчаються у сукупності з об'єктами і діями зображеними на фотографіях і картинках. Головним чинником являється те, що для якнайшвидшого освоєння мови, вкрай важливо, щоб навчання відбувалося максимально на мові, що вивчається. В даному випадку це 100% використання тільки тієї мови, що вивчається. Ця навчальна програма розроблена для рівнів від A1 до B2. BBC World Service (<http://www.bbc.co.uk/worldservice>) надають можливість не тільки прочитати, але й прослухати новини, на багатьох мовах. Крім того, вони пропонують великий розділ для тих, хто вивчає англійську мову LEARNING ENGLISH. Тут представлені у великій кількості відеоролики, тексти для аудіювання та читання. Вправи для розвитку фонетичних, лексичних, граматичних навичок. захоплюючі ігри та вікторини. У підрозділі Talking Sports ті, хто навчаються можуть не тільки переглянути відеоролик, а й прочитати і залишити власні коментарі. Цікавою може видатися подвійна класифікація статей по темам і по континентах. Зворотній зв'язок з видавництвом здійснюється за допомогою посилання CONTACT US. BBC також великим ресурсом з вивчення німецької мови як для початківців так і для знавців німецької. Сайт пропонує визначити рівень мови та можливість вивчити базову лексику, щоб розповісти хто ти, звідки приїхав. На ресурсі представлені книги з граматики та численні вправи.

Німецька з Deutsche Welle (<http://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s-2055>) величезна безкоштовна база структурованих уроків, вправ та інтерактивних завдань з німецької мови. Її розробник німецька медійна компанія Deutsche Welle. Розпочати вивчення можна з будь-якого рівня й при бажанні зосередитися на розмовних навичках або граматиці. Також можливість завантажити уроки на мобільний та слухати їх протягом дня. Одним із найпопулярніших проєктів з вивчення іноземної мови від DW(Deutsche Welle) являється відеоновела "Шлях Ніко - вчимо німецьку легко". Ніко Гонсалес - новачок в Німеччині. Мова, звичаї - для нього поки все чуже, як і для будь-якого іноземця, який приїжджає вперше в країну. Разом з симпатичним іспанцем у студентів є можливість не тільки вивчити німецьку, але і дізнатися більше про саму Німеччину. Розважальний формат ще не означає, що навчання буде несерйозним. Приблизно три підручника, які вмістили в собі 14 тисяч вправ, 12 тисяч слів і 19 тисяч відеоматеріалів, - такий обсяг потрібно освоїти разом з молодим іспанцем. На перший погляд, багато інформації, яку потрібно запам'ятати. Але виконавець головної ролі Флоріан Вюнш (Florian Wünsche) переконаний, що до вивчення німецької мови за допомогою нового онлайн-курсу складно ставитися як до роботи. "Це найкращий спосіб вивчити мову. Ми ніби відволікаємо нашого глядача, але за захоплюючим сюжетом, красивим фільмом ховається головне. Так ми вчимо мову граючись", - говорить актор [9]. "Історія Ніко, який викликає симпатію, - відмінна можливість зацікавити студентів та підтримати їх у прагненні вивчити досить складні правила німецької мови". Онлайн-курс запрошує як новачків, так і тих, хто хоче поліпшити вже наявні знання. Він розрахований на учасників, що володіють німецькою на рівні від A1 до B1. Реєстрація користувача дозволить надалі відстежити прогрес у навчанні, а спеціальний тест допоможе студентам визначити рівень володіння мовою на старті. "Шлях Ніко" доступний і користувачам мобільних додатків. По дорозі до університету або на роботу можна просуватися на крок вперед у вивченні

німецької мови. Програма існує на трьох мовах - англійській, німецькій та арабській.

Audio Lingua. Найкращий спосіб вивчити мову постійно читати та розмовляти іноземною мовою, а також слухати носіїв мови. Audio Lingua дає таку можливість, адже це ресурс із короткими (максимум 2 хвилини) записами німців, що розмовляють на повсякденні теми. Вони розповідають про сім'ю, погоду, їжу та навіть політичні вподобання. Аудіо розділені за рівнями: як бонус, можна знайти варіанти різних німецьких діалектів.

Застосування в освітньому процесі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і, відповідно, Інтернет-ресурсів дозволяє формувати особистість, здатну конструктивно і творчо вирішувати виникаючі проблеми, вдосконалювати свої знання в різних областях і адаптуватися до швидко мінливих життєвих умов. Одним із способів, що дозволяє застосовувати такі технології, є структурно-композиційне моделювання - процес створення спеціальної навчальної конструкції, яка представляє собою внутрішню організацію змісту заняття в логіці взаємодії вчителя та учнів при роботі над певним навчальним матеріалом, сукупність взаємопов'язаних компонентів уроку, що складають певний ціле в своїй будові і функціонуванні [10].

Одним з найбільш ефективних для того, хто навчається способів поліпшення вимови і розширення словникового запасу є спілкування з носієм мови. Знайти цікавого співрозмовника у всесвітній мережі Інтернет зовсім нескладно, адже можна скористатися спеціальними Інтернет-ресурсами для обміну знаннями та пошуку друзів у різних країнах світу. Серед таких ресурсів можна позначити сервіси Skype, соціальні мережі WhatsApp, Viber тощо. У такому випадку всі ці ресурси будуть виконувати не тільки розважальну функцію, а й носити навчальний характер. Таке спілкування дозволяє студентам не тільки знайти друзів в різних куточках нашої країни і за кордоном, але мінімізувати мовний бар'єр при вивченні іноземної мови, який, безумовно, не кращим чином, впливає на процес комунікації. За

допомогою даного методу навчання можна не тільки поліпшити свої розмовні навички, а й постійно практикувати іноземну мову. Таким чином, можливості ресурсів всесвітньої мережі Інтернет займають все більш міцні позиції у вивченні іноземної мови.

Висновки. Інформаційні та комунікаційні технології - це узагальнююче поняття, яке описує різні пристрої, механізми, способи, алгоритми обробки інформації. Найважливішим сучасним пристроєм інформаційно-комунікаційних технологій є комп'ютер, обладнаний відповідним програмним забезпеченням і засоби телекомунікацій разом з розміщеною на них інформацією. Інформаційно-комунікаційні технології розглядаються як засіб доступу до навчальної інформації, що забезпечує можливості пошуку, збору та роботи з джерелом, в тому числі в мережі Інтернет, а також засіб доставки і зберігання інформації [4, с.42]. На уроках іноземної мови застосовуються такі цифрові освітні ресурси: презентації в Power Point, Prezi, текстові редактори, електронні таблиці, тести, навчальні програми на CD-ROM, електронні підручники, навчальні Інтернет-ресурси. Як показує педагогічний досвід, робота зі створення Інтернет-ресурсів цікава студентам своєю новизною, актуальністю, креативністю. Ці ресурси комунікативної і міжкультурної компетенції неможливі без практики спілкування та використання ресурсів Інтернету на заняттях з іноземної мови. Однак не можна забувати про те, що Інтернет всього лише допоміжний технічний засіб навчання і для досягнення оптимальних результатів необхідно грамотно інтегрувати його використання у процес заняття. У сучасній освіті широке застосування знаходить модель проектування навчального процесу, яка використовується як для планування цілого навчального процесу, так і для конструювання окремих занять. Моделювання уроку іноземної мови являє собою певний набір, типову послідовність навчальних дій викладача та студентів на уроці в процесі оволодіння останніми іншомовними навичками і вміннями. Конструювання заняття - це процес створення проекту уроку, в процесі якого уточнюються його деталі,

елементи, а при проектуванні створюється система взаємозв'язків цих елементів, і оформляється проект. Основною метою навчання іноземної мови в професійних навчальних закладах підготовка висококваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного в умовах ринкової економіки і виховання особистості, яка бажає спілкування. Участь у різноманітних міжнародних програмах, можливість вчитися за кордоном передбачають не тільки високий рівень володіння іноземною мовою, а й певні особливості особистості: комунікабельність, відсутність мовного бар'єру, знання норм міжнародного етикету, широкий кругозір, вміння презентувати себе. Як правило, при виконанні різних тестів під час вступу до вищого навчального закладу та участі в конкурсах, олімпіадах, встановлюється суворий ліміт часу виконання кожного завдання, що також вимагає особливого виду підготовки. Використання сучасних засобів навчання, впровадження активних та інтерактивних методів і використання інноваційних технологій дозволяють успішно вирішувати ці завдання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Шелест Н.О. Формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей /Н.О.Шелест [Електронний ресурс].– Режим доступу:
http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._-_Випуск_11.
2. Захарова О.А.. Методологічні основи застосування інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку інтелектуальних особливостей студентів. О.А. Захарова, Л.П. Рильщикова, Е.Б. Атрошина та ін. Ростов н/Дону: Видавничий центр ДГТУ, 2010. 151 с.
3. Загвязинский В. І. Теорія навчання: Сучасна інтерпретація: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. В. І. Загвязинский.2-е видання, М.: Академія, 2004. – с.192
4. Моногарова А. Г., Будні О. Н. Імітаційне моделювання на заняттях з англійської мови. Створення віртуальної подорожі // Молодий вчений. - 2013. - №11. - С. 686-688. - URL <https://moluch.ru/archive/58/8251>
5. Електронний ресурс: <https://learngerman.dw.com/en/overview>
6. Електронний ресурс: <https://www.audio-lingua.eu/?lang=ru>